

รายงานวิจัยฉบับย่อ

รูปแบบการบริหารและจัดระบบการศึกษา
ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
เพื่อการปฏิรูปการศึกษา
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ผู้วิจัย

นางสาวพัชรนันท์ เกียรติบัณฑิต

สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖
สำนักงานปลัดกระทรวง
กระทรวงศึกษาธิการ

รายงานวิจัยฉบับย่อ

รูปแบบการบริหารและจัดระบบการศึกษา
ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
เพื่อการปฏิรูปการศึกษา
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ผู้วิจัย

นางสาวพัชรนันท์ เกียรติบัณฑิต

สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖

สำนักงานปลัดกระทรวง

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑ - ๑๘ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งขึ้นตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๘/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาค ของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐ เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการในระดับ พื้นที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด โดยการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุนและ พัฒนาการศึกษาร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่น หรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ มีอำนาจหน้าที่และภารกิจสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดยุทธศาสตร์และ บทบาทการพัฒนาภาคต่างๆ ให้เชื่อมโยง สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ สนับสนุนการพัฒนา จังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนา สนับสนุนการตรวจราชการและ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้ง ประสาน การบริหารงานระหว่างราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการในระดับพื้นที่ ของหลายจังหวัด โดยยึดการมีส่วนร่วมและประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก สำนักงาน ศึกษาธิการภาค ๑๖ มีพื้นที่ความรับผิดชอบ รวม ๔ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย น่าน พะเยา และแพร่ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจของสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ บรรลุวัตถุประสงค์ ตามที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงศึกษาธิการอย่างมีประสิทธิภาพ

ในการนี้ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ ได้ดำเนินการศึกษาวิจัย รูปแบบการบริหารและ จัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อการปฏิรูปการศึกษาตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์การบริหารและการจัดระบบการศึกษาชาติ และการจัดทำข้อเสนอการบริหารและการจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามการปฏิรูป การศึกษาที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ ขอขอบพระคุณผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาจาก ทุกภาคส่วนในพื้นที่จังหวัดเชียงรายที่กรุณาให้ความคิดเห็น คำปรึกษาและร่วมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิใน การดำเนินการดังกล่าวอย่างดียิ่ง ทำให้งานวิจัยสำเร็จตามวัตถุประสงค์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารรายงานการวิจัยฉบับย่อเล่มนี้ จะเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานทางการศึกษา/สถานศึกษา ผู้บริหาร ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและผู้สนใจทั่วไป ได้นำไปใช้ประโยชน์และมีส่วนร่วม ในการขับเคลื่อนการศึกษาของชาติให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพสืบไป

สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

รายงานวิจัยฉบับย่อ	หน้า
เรื่อง รูปแบบการบริหารและจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อการปฏิรูปการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	
๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๒. วัตถุประสงค์	๘
๓. ขอบเขตการวิจัย	๘
๔. คำนิยามศัพท์	๙
๕. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๑๐
๖. กรอบแนวคิดในการวิจัย	๑๑
๗. วิธีดำเนินการวิจัย	๑๒
๘. สรุปผลการวิจัย	๑๔
๙. รูปแบบการบริหารและจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อการปฏิรูป การศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	๑๙
๑๐. ข้อเสนอแนะ	๒๔

เอกสารอ้างอิง
ประวัติผู้วิจัย
ที่ปรึกษาวิจัย

รายงานวิจัยฉบับย่อ

เรื่อง รูปแบบการบริหารและจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
เพื่อการปฏิรูปการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ผู้วิจัย : นางสาวพัชรนันท์ เกียรติบัณฑิต

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิรูปการศึกษาเป็นประเด็นที่มีความสำคัญมาก จากผลการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นต้นมา พบว่า มีความจำเป็นที่ภาครัฐจะต้องทำความเข้าใจกับทุกภาคส่วนว่า ในเรื่องการปฏิรูปการศึกษามีความสำคัญอย่างไร มีประเด็นการปฏิรูปการศึกษาอย่างไรบ้าง และจะมีผลกระทบต่อการศึกษาของชาติอย่างไร นอกจากนี้ ปัญหาทางเศรษฐกิจในสังคมไทยปัจจุบันก็มีความรุนแรงที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข ซึ่งจะมีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับปัญหาทางการศึกษาทั้งระบบ เพราะถ้าหากการจัดการศึกษาสามารถนำเอาความรู้และเทคโนโลยีเข้าสู่กระบวนการผลิตด้านอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถ้าหากการศึกษาสามารถพัฒนาทักษะ ฝีมือ ความรู้ ความชำนาญการของแรงงานไทยให้สอดคล้องกับความทันสมัยของเทคโนโลยีในปัจจุบัน และหากการศึกษาสามารถสร้างผู้นำรุ่นใหม่ได้จริง และสร้างความรู้พื้นฐานทางประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนส่วนใหญ่ได้ ซึ่งจะได้ผู้นำทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพ ความรู้ในการบริหารบ้านเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล คงจะไม่ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ แม้ว่าจะต้องประสบปัญหานี้ตามธรรมชาติของวงจรเศรษฐกิจ แต่ก็คงไม่ถึงขั้นวิกฤติ จะเห็นได้ว่า วิกฤติการณ์ในสังคมไทยจึงเป็นวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นผลลัพธ์จากระบบการเมืองที่มีปัญหาเรื้อรังและระบบการศึกษาที่เข้าขั้นทุพพลภาพ จะแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจระยะยาวได้ จำเป็นต้องผ่าตัดระบบการศึกษา จะปฏิรูปการเมืองได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ก็จะต้องปฏิรูปการศึกษาควบคู่กันไปด้วย การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นเป้าหมายหลักของการร่างพระราชบัญญัติการศึกษานี้ อันที่จริง หากจะพูดกันอย่างตรงไปตรงมาแล้ว ประเทศชั้นนำหลาย ๆ ประเทศก็มีปัญหาด้านการศึกษา และมีความต้องการการปฏิรูปด้วย ในช่วงการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ ๘ พ.ศ.๒๕๓๖-๒๕๓๗ และขบวนการดังกล่าว ก็มีผลต่อการร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๔๐ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยเฉพาะการกำหนดให้รัฐจัดการศึกษาพื้นฐานถึง ๑๒ ปี ให้แก่ประชาชนโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย (มาตรา ๔๓) และ

การกำหนดให้มีกฎหมายการศึกษาและแนวทางการจัดการศึกษาในมาตรา ๘๑ ฉะนั้น การร่างพระราชบัญญัติการศึกษาให้เป็นกฎหมายแม่บทตามมาตรา ๘๑ ของรัฐธรรมนูญ จึงสมควรที่จะต้องคำนึงถึงแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเป็นหลัก การปฏิรูปการศึกษา มีความหมายอย่างไร ทำไมต้องปฏิรูปการศึกษามีผลกระทบต่อชาวไทยอย่างไร และพระราชบัญญัติการศึกษาจะมีบทบาทอย่างไรในการปฏิรูปการศึกษา

การปฏิรูปการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความหมายลึกซึ้งกว้างไกล หากเป็นการเปลี่ยนแปลงตามปกติวิสัย ก็ไม่เรียกการเปลี่ยนแปลงนั้นว่า "การปฏิรูป" และในทางกลับกัน ถ้าการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นไปด้วยความรุนแรง ใช้ล่ำหักล่ำโคนกวาดล้างทุกสิ่งทุกอย่างที่ขวางหน้า เราก็มักเรียกการเปลี่ยนแปลงนั้นว่า "การปฏิวัติ" ดังนั้น "การปฏิรูป" จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างขนานใหญ่ เป็นการเปลี่ยนทั้งระบบ แต่เปลี่ยนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ทำให้ไม่เกิดความรุนแรงหรือกระทบในทางเสียหายที่น้อยที่สุดเป็นวิถีทางของอารยชนเหมาะสมกับสังคมประชาธิปไตยที่ยึดหลักการเปลี่ยนแปลงโดยปราศจากการใช้พลังกำลังและความรุนแรง คำถามที่จะต้องถามในเบื้องต้นก็คือ ทำไมจะต้องปฏิรูปการศึกษา และจะปฏิรูปในเรื่องอะไรกัน คำตอบเบื้องต้น ก็คือ ปัญหาทางการศึกษามีมากมายทับถมกันมานาน แก้ไม่ได้ด้วยวิธีการปกติ จำเป็นต้องเปลี่ยนระบบและเปลี่ยนนิสัยทัศนคติของผู้ปฏิบัติและผู้นำทางการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวคิดที่ถูกต้อง

จากการศึกษาพบว่า ระบบการศึกษาไทยหรือการเรียนรู้ในสังคมไทยโบราณนั้นมีความแตกต่างอย่างมาก ระหว่างกลุ่มคนชนชั้นปกครอง ซึ่งต้องมีความรู้ในระดับที่สูงเพื่ออ่านเอกสารที่ซับซ้อนมาก เช่น กฎหมายต่างๆ ในขณะที่เดียวกันผู้นำทางศาสนาที่ต้องอ่านภาษาที่เป็นนามธรรมซับซ้อนและลึกซึ้งเช่นเดียวกัน สำหรับในส่วนของพ่อค่านั้นจุดเน้นมักจะอยู่ที่การอ่าน การเขียน และตัวเลขเป็นสิ่งสำคัญ ระบบการศึกษาไทยในปัจจุบันมักจะเรียกย่อว่าระบบ ๖-๓-๓ หมายความว่า มีการจัดระบบการศึกษาชั้นประถมศึกษา ๖ ปี การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ๓ ปี และการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ๓ ปี นอกจากนั้น ระบบการศึกษาไทยยังจัดเป็นระบบการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน ส่วนการศึกษาตามอัธยาศัยยังไม่ได้มีการนำมาพิจารณาอย่างจริงจัง การจัดระบบการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จะไม่พิจารณาแบ่งแยกการศึกษาในระบบโรงเรียนออกจากการศึกษานอกระบบโรงเรียน แต่จะถือว่า การศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นเพียงวิธีการเรียนการสอน แนวทางใหม่ คือ สถานศึกษา สามารถจัดได้ทั้ง ๓ รูปแบบ และให้มีระบบเทียบโอนการเรียนรู้ทั้ง ๓ รูปแบบ

การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้ระบุให้มีการจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการเสนอร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่มีกำหนดในหมวดว่าด้วยการปฏิรูปการศึกษาชาติ ประกอบด้วยคุณภาพการศึกษาของคนซึ่งถือว่าเป็นผลผลิตของระบบการศึกษาชาติ ยังไม่ตรงกับความคาดหวัง ซึ่งทำให้คนไทยไม่สามารถก้าวเข้าสู่การแข่งขันในระดับโลกได้ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักที่จะดำเนินการปฏิรูปการศึกษา จึงได้ดำเนินการเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของชาติ โดยได้กำหนดขอบข่ายของการปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ และเพื่อรองรับการดำเนินงานตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ให้เกิดผลในทางปฏิบัติและเพื่อเตรียมเยาวชนของชาติให้มีความรู้ความสามารถได้มาตรฐานสูงเหมาะสมกับความต้องการของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์

แนวคิดพื้นฐานในการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาคือ การดำเนินการตามแนวคิดและแนวทางกับภารกิจดังกล่าว โดยได้กำหนดเป้าหมายหลักของการปฏิรูปการศึกษาคือ การเรียนการสอนมีคุณภาพและมาตรฐานในระดับสากล ภายในปี ๒๕๕๐ การปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและสภาพสถานการณ์ในอนาคตจะต้องเน้นการพัฒนา " คุณภาพการศึกษา " โดยเฉพาะคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนจะเกิดขึ้นได้จะต้องเน้นการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนที่แท้จริงของครูในแต่ละคน วิธีการเรียนของผู้เรียนและการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเป็นหลักในการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะในระดับโรงเรียนหรือสถานศึกษาจะครบถ้วนสมบูรณ์ ต้องปฏิรูปทั้งสามมิติ คือ องค์กรประกอบหลัก ยุทธศาสตร์ การดำเนินงานและปัจจัยสร้างเสริมการเรียน องค์กรประกอบหลักของการปฏิรูปการศึกษาคือ การปฏิรูปหลักสูตร การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา และในการปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษา การดำเนินการปฏิรูปการศึกษาจะเน้นยุทธศาสตร์หลักสำคัญจำนวนห้าประการ คือ

๑. กระจายอำนาจให้สถานศึกษาและหน่วยปฏิบัติมีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารงานที่รับผิดชอบ
๒. ใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาทุกระดับ
๓. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
๔. ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ
๕. เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ

สำหรับบรรยากาศการเรียนการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ด้วยความเชื่อที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณว่า ครูจะต้องมีความรู้ดีกว่านักเรียน การเรียนการสอนส่วนใหญ่จึงเป็นลักษณะครูถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน ส่วนผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้จากครู แต่ในขณะที่ครูส่วนใหญ่มีความคิดที่ว่า จะต้องถ่ายทอดเนื้อหาให้กับผู้เรียนให้มากที่สุด เพราะเนื้อหาที่สอนนั้นมีประโยชน์กับตัวผู้เรียน ดังนั้นลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่พบส่วนใหญ่ ครูเป็นผู้มีบทบาทอยู่ตลอดเวลา นักเรียนไม่มีโอกาสได้พูดและแสดงความคิดเห็นเท่าใดนัก ผลจึงปรากฏว่า เมื่อนักเรียนเติบโตใหญ่ขึ้น ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ต่อหน้าชุมชน หรือบางคนกล้าแต่ไม่รู้จักแสดงความคิดเห็น ซึ่งการแสดงความคิดเห็น เป็นทักษะอย่างหนึ่งที่ต้องมีการฝึกฝน และควรจะมีการปลูกฝังให้ตั้งแต่เยาว์วัย ไม่ใช่พอเติบโตใหญ่ขึ้นมาแล้ว จะกล้าแสดงความคิดเห็นได้โดยอัตโนมัติ นอกจากนี้ การเรียนการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลางที่ถ่ายทอดเนื้อหาให้นักเรียนรับแต่เพียงฝ่ายเดียว ยังทำให้นักเรียนขาดโอกาสในการตัดสินใจด้วยตนเอง เพราะผู้เรียนมีโอกาสได้ปฏิบัติกิจกรรมที่ต้องตัดสินใจด้วยตัวเองน้อยมาก จึงพบว่า นักศึกษาที่เรียนถึงระดับอุดมศึกษา แต่ตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยตนเองไม่ได้

จากสภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น เป็นการเสนอเพื่อให้เห็นปัญหาที่เกิดจากการเรียนการสอนในปัจจุบัน ซึ่งปัญหาบางส่วนนั้นเกิดจากระบบการศึกษา ความเชื่อและค่านิยมทางการศึกษาของคนไทยที่มีมาแต่อดีต รวมทั้ง บางส่วนมาจากวิธีการสอนที่ถ่ายทอดกันมาเป็นรุ่นๆ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้ให้มากเกินไป (ด้วยความหวังดีหรือความเคยชิน) ทำให้นักเรียนขาดโอกาสในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างไรก็ตาม ไม่ได้มีเจตนาที่จะชี้ให้เห็นว่า การสอนที่มีครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ นั้น ไม่ดี หรือควรจะยกเลิกการสอนแบบเดิมทั้งหมด แต่การสอนแบบครูเป็นศูนย์กลางมีประโยชน์และเหมาะสมสำหรับการสอนเนื้อหาหลายๆอย่าง โดยเห็นว่า การเรียนการสอนควรจะมีทางเลือกอื่นๆ ที่น่าสนใจและก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีเช่นเดียวกันหรืออาจจะดีกว่า มีการใช้เทคนิคการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งจะมีทั้งทักษะการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลางและผู้เรียนเป็นศูนย์กลางผสมผสานกันไป โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมมากขึ้น ใช้ความสามารถตามความถนัด ซึ่งเป็นความฝันและสุดยอดปรารถนาของคนไทยทั่วประเทศ เพื่อให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กไทยอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม จึงถือเป็นจุดแข็งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่สร้างความภาคภูมิใจให้กับบุคคลในแวดวงการศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง นักเรียน ครู อาจารย์ เพราะในมาตรา ๔๓ มีระบุไว้อย่างชัดเจนว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยกำหนดไว้ในหมวดสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย แต่น่าเสียดายที่จุดแข็งดังกล่าว ในสภาพความเป็นจริงหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ กลับกลายเป็น

จุดอ่อนที่สร้างปัญหาให้กับโรงเรียน จนเกิดข้อวิพากษ์วิจารณ์ในสังคมว่า “เรียนฟรี ๑๒ ปี ไม่ฟรีจริง” เพราะค่าใช้จ่ายรายหัวที่รัฐให้การอุดหนุนกับสถานศึกษาในระดับต่างๆ นั้น โรงเรียนไม่พอใช้ เพราะสนับสนุนเฉพาะในส่วนของค่าเล่าเรียนและอุปกรณ์การเรียนการสอนบางอย่าง ทำให้โรงเรียนหลายแห่งต้องดิ้นรนหาเงินเพิ่มนั่นคือ เหตุและที่มาของการระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายภายใต้ข้อกำหนดที่ว่า ต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา และเป็นไปตามความสมัครใจของผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ต้องหาทุกวิถีทางเพื่อระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และจากทุกภาคส่วน ซึ่งผู้ปกครองนักเรียนที่มีความพร้อมก็ยินดีสนับสนุนการจัดการศึกษาของลูกหลาน แต่ทุกอย่างก็เหมือนทำไม่ได้เต็มที่ เพราะเกรงว่า จะขัดกับรัฐธรรมนูญ

โดยหลักการของนโยบายเรียนฟรี ๑๒ ปี เป็นนโยบายหนึ่งที่สำคัญของรัฐในการขยายโอกาสทางการศึกษา และการแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายที่แพงเกินไป แต่เนื่องจากงบประมาณที่รัฐให้การอุดหนุนนั้น มีจำนวนเงินไม่เพียงพอ ดังนั้น โรงเรียนหลายแห่ง จึงต้องแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่าย ด้วยการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมจากผู้ปกครอง ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้น คือ ผู้ปกครองต้องเสียค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาเพิ่มสูงขึ้นกว่าในอดีต โดยเฉพาะกลุ่มผู้ปกครองที่มีฐานะยากจน ย่อมไม่มีเงินเพียงพอที่จะเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมให้กับโรงเรียน ดังนั้น เด็กที่ด้อยโอกาสจึงไม่สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือไม่มีโอกาสในการเข้าถึงโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงและมีคุณภาพ ซึ่งถือว่าการสร้างความเหลื่อมล้ำทางการศึกษามากกว่าเดิม ทั้งนี้ มีข้อคิดเห็นว่า การแก้ไขปัญหาในการดำเนินการนโยบายเรียนฟรี เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้คือ ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาที่เท่าเทียมกันและเป็นธรรมนั้น เห็นว่า ประการแรก ภาครัฐหรือกระทรวงศึกษาธิการต้องทบทวนค่าอุดหนุนรายหัวที่ต้องสะท้อนกับความเป็นจริง เพื่อจะได้จัดสรรงบประมาณได้อย่างพอเพียง และประการที่สอง เห็นว่า เราควรที่จะให้ท้องถิ่น ชุมชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาช่วยกันจัดการศึกษา เพื่อให้มองเห็นว่า สถานศึกษาหรือโรงเรียนก็เป็นส่วนหนึ่งของพวกเขาเหล่านั้น เป็นการช่วยลดภาระของโรงเรียน และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานถือว่า เป็นการทำงานร่วมกับหุ้นส่วนในการพัฒนา

จากนโยบายเรียนฟรี ๑๒ ปี ที่รัฐบาลให้การอุดหนุนเงินค่าใช้จ่ายรายหัวให้กับนักเรียนระดับชั้น ป.๑ ถึง ม.๖ นโยบายเรียนฟรี ๑๒ ปี ใช่ว่าจะเป็นเรื่องดีเสมอไป เนื่องจากนโยบายดังกล่าวเป็นการให้เงินอุดหนุนอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งๆ ที่บางครอบครัวมีฐานะดีและสามารถจ่ายค่าเล่าเรียนหรือค่าเครื่องแต่งกายได้ แต่กลับไม่ต้องจ่าย และได้รับการอุดหนุนจากรัฐอย่างไม่สมเหตุผล ถึงแม้ว่านโยบายเรียนฟรี ๑๒ ปี จะก่อให้เกิดประโยชน์กับครอบครัวที่ยากจน แต่ก็ไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องจ่ายให้กับครอบครัวผู้ฐานะดี การให้เงินอุดหนุนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น รัฐอาจจะจัดให้เฉพาะ

ค่าเล่าเรียนอย่างเท่าเทียมกันทุกคนครบถ้วน แต่ค่าใช้จ่ายในส่วนของเครื่องแบบ หนังสือแบบเรียน หรือ ค่าเรียนคอมพิวเตอร์นั้น ควรพิจารณาให้เงินอุดหนุนตามฐานะของครอบครัวเด็กแต่ละคน แล้วนำเอาเงินในส่วนที่เคยอุดหนุนให้กับครอบครัวฐานะดี มาจ่ายให้กับครอบครัวยากจนเพิ่มเติมมากกว่า

ในการบริหารและการจัดระบบการศึกษาของชาติเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายปัจจัย กฎหมายนับเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งและมีบทบาทอย่างมากที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาของประเทศ จึงจำเป็นต้องมีการตรากฎหมายออกมาบังคับใช้หลายฉบับ รวมทั้ง พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศต่างๆ การศึกษาวิเคราะห์การบังคับใช้กฎหมายการศึกษาเพื่อปรับปรุงระบบการศึกษาของชาติตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา จะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการพัฒนาระบบการศึกษาของชาติ นับว่า การกิจด้านกฎหมายเป็นภารกิจสำคัญ สามารถสนับสนุนให้การปฏิรูปการศึกษามิบรรลุผลสำเร็จได้ รวมทั้ง ส่งผลต่อการพัฒนาระบบการศึกษาของชาติโดยรวม

โดยปกติกฎหมายจะมีการเคลื่อนไหว และเปลี่ยนแปลง การวิเคราะห์และตรึงตรอง ประวัติความเป็นมาของสถาบันกฎหมายที่มีในโลก จะเห็นได้ว่า กวามมนุษย์จะสามารถพัฒนากฎหมายมาจนถึงขั้นมีระบบกฎหมายดังปรากฏ ในปัจจุบัน ได้ผ่านการเปลี่ยนแปลงทางความคิด รูปแบบและโครงสร้างของกฎหมายมาหลายยุคหลายสมัยด้วยกัน องค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของกฎหมายคือ ต้องมีสภาพบังคับ ไม่ว่าจะ เป็นคำสั่ง กฎ ระเบียบต่างๆ จะถือว่า เป็นกฎหมายได้ก็ต่อเมื่อ มีสภาพบังคับแล้ว ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามสภาพบังคับนั้น จะต้องได้รับผลกระทบ การบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) นั้น ถ้ากล่าวโดยง่ายก็คือ การทำให้บทบัญญัติกฎหมายต่างๆ สามารถนำมาใช้บังคับให้เกิดผลในสภาพความเป็นจริง หากกฎหมายบัญญัติขึ้นมา แต่ปราศจากการบังคับใช้ที่ดีแล้วกฎหมายใดๆ ก็จะเป็นได้แค่ตัวหนังสือที่เขียนขึ้นอย่างสวยงาม สักคมก็จะเกิดความสับสนวุ่นวาย เพราะปัทสนานที่สำคัญนั้น เป็นเพียงแค่สิ่งที่ขีดเขียนขึ้น มิได้คงอยู่คู่ความศักดิ์สิทธิ์ การบังคับใช้กฎหมายที่ดีนั้น จะต้องเป็นไปอย่าง ยุติธรรมและสม่าเสมอ

นอกจากนี้ การดำเนินการเพื่อการบังคับใช้กฎหมายการศึกษาและการพัฒนาปรับปรุง แก้ไขกฎหมายเป็นปัจจัยที่สำคัญมากต่อการพัฒนาการบริหารและระบบการศึกษาของชาติ จะส่งผลโดยตรงต่อการปฏิรูปการศึกษา ดังนั้น เมื่อมีการประกาศบังคับใช้กฎหมายแล้ว จำเป็นต้องมีการปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด หากละเลยไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดก็จะต้องมีมาตรการลงโทษ ขณะเดียวกัน หากมีการประกาศใช้กฎหมายแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดได้

ก็จำเป็นต้องมีการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้มีความเหมาะสม หรือกรณีที่กฎหมายได้ประกาศบังคับใช้แล้วและอาจไม่สามารถปฏิบัติตามได้ ซึ่งอาจติดขัดเรื่องกระบวนการบังคับใช้ ก็จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขกระบวนการบังคับใช้กฎหมายให้มีความเหมาะสม ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องให้ความสำคัญในประเด็นดังกล่าว เพราะจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาระบบการศึกษาของชาติ หน่วยงานที่รับผิดชอบและมีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับภารกิจดังกล่าวข้างต้นคือ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งมีบทบาทในการติดตามและประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายการศึกษาเสนอความเห็นต่อสภาการศึกษา และรัฐมนตรี เกี่ยวกับการจัดให้มีกฎหมายหรือปรับปรุงแก้ไขหรือยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การปฏิรูปการศึกษาของชาตินั้น จำเป็นจะต้องดำเนินการศึกษา วิเคราะห์และติดตามการบังคับใช้กฎหมายการศึกษาทุกฉบับ และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงผลกระทบ ทราบปัญหาอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้น ศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อนของกฎหมายแต่ละฉบับ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาด้านระบบการศึกษาของชาติ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และส่งผลต่อการปฏิรูปการศึกษาของชาติต่อไป

กระบวนการบังคับใช้กฎหมายการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญและจะเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ระบบการศึกษาของชาติมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ปัจจุบันมีหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนต่างให้ความสำคัญในเรื่องระบบการศึกษาของชาติ มีการกำหนดเป็นนโยบายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ และให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติต่อไป

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งเน้นการศึกษาวิจัย วิเคราะห์ผลการดำเนินงานทั้งในอดีตและปัจจุบัน ศึกษาวิเคราะห์การบริหารและการจัดระบบการศึกษาไทยและต่างประเทศ เป้าหมายการพัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย นโยบายการปฏิรูปการศึกษา และให้บรรลุตามเป้าหมายยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ โดยจัดทำข้อเสนอเพื่อการพัฒนาจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เน้นศึกษาวิจัยและพัฒนาเพื่อนำผลการศึกษามาใช้ในการพัฒนาระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อันจะเกิดผลต่อการปฏิรูปการศึกษาของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ประกอบเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบการจัดระบบการศึกษาที่เหมาะสมของประเทศได้

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อดำเนินการศึกษาวิเคราะห์การบริหารและการจัดระบบการศึกษาชาติเพื่อการจัดทำข้อเสนอการบริหารและการจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ตามการปฏิรูปการศึกษาที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ

๒.๒ เพื่อจัดทำข้อเสนอการจัดให้มีกฎหมายเพื่อการบริหารและการพัฒนาระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามการปฏิรูปการศึกษาที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ

๒.๓ เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นต่อการพัฒนาการบริหารและการจัดระบบการศึกษาไทย

๓. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตของการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

๓.๑ ศึกษาวิจัยกระบวนการบังคับใช้กฎหมายการศึกษา โดยมุ่งเน้นสาระสำคัญกฎหมายการศึกษาชาติ ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตลอดจนกฎหมายการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้ง กฎกระทรวงอื่นๆ

๓.๒ ศึกษาวิเคราะห์เอกสาร และข้อมูลภาคสนามเพื่อกำหนดแนวทางการบริหารและการจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามการปฏิรูปการศึกษาที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ

๓.๓ ศึกษาวิเคราะห์เอกสารระบบการศึกษาของประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาชาติ และกฎหมายการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษา

๓.๔ ศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทางการบริหารและการจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๓.๕ การศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

๓.๖ ยกร่างกฎหมาย กฎระเบียบเกี่ยวกับการบริหารและการจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามการปฏิรูปการศึกษาที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ

๔. คำนิยามศัพท์

กฎหมายการศึกษา หมายถึง พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง กฎระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศต่างๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ

กฎหมายการศึกษาชาติ หมายถึง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓

สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาชาติ

การประเมินผล หมายถึง การค้นคว้าวิจัยที่เป็นระบบเพื่อกำหนดคุณค่าหรือคุณธรรมของสิ่งที่ต้องการประเมิน การประเมินผลเป็นขบวนการที่เป็นระบบของการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจที่จะสรุปผลและจุดมุ่งหมายว่า มีปริมาณมากน้อยเพียงใด

การศึกษา หมายถึง กระบวนการทางสังคมที่นำบุคคลเข้าสู่การดำรงชีวิตในสังคม หรืออาจกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า เป็นกระบวนการอบรมป้อนนิสัยให้มนุษย์สามารถประพฤติปฏิบัติตนและประกอบอาชีพการงานร่วมกับมนุษย์อื่นๆได้อย่างเหมาะสม

ระบบการศึกษา หมายถึง โครงสร้างของการศึกษาที่มีองค์ประกอบต่างๆ เชื่อมประสานการดำเนินการจัดการศึกษา เช่น ระดับชั้นการศึกษาและขั้นตอนของการศึกษา ประเภทของการศึกษา และกระบวนการเรียนการสอน

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ หมายถึง บริเวณพื้นที่ที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนดให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งรัฐจะสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาระบบการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จที่สอดคล้องกับระบบ ASEAN Single Window และการดำเนินการอื่นที่จำเป็นเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ หมายถึง การบริหารจัดการศึกษาที่ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) ความมุ่งหมายและหลักการของการบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ๒) ทรัพยากรสำหรับใช้ในการบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ๓) กระบวนการบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และ ๔) คุณภาพการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

กระบวนการบริหารจัดการศึกษา หมายถึง วิธีดำเนินการบริหารจัดการศึกษา ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) การงบประมาณ (Budgeting) และการควบคุม (Controlling)

คุณภาพการศึกษา หมายถึง ลักษณะที่พึงประสงค์ที่เกิดจากการบริหารจัดการศึกษา ตามความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๕. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๕.๑ ทราบสถานการณ์ความก้าวหน้าและสภาพปัญหาอุปสรรคของการบังคับใช้กฎหมายการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

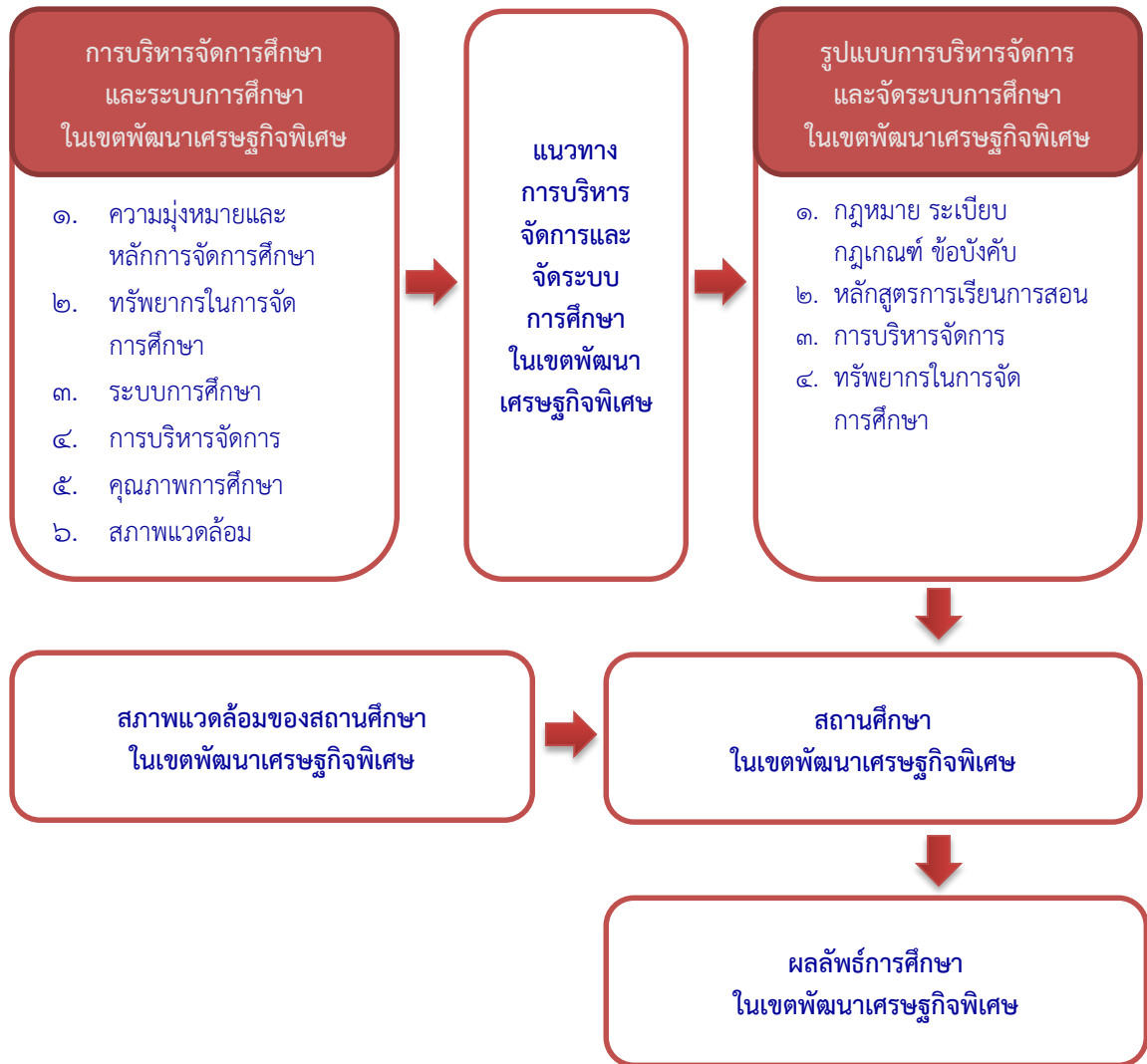
๕.๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกระทรวงศึกษาธิการได้ใช้เป็นข้อมูลประกอบการบริหารและการจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามการปฏิรูปการศึกษาที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ

๕.๓ กระทรวงศึกษาธิการได้ข้อเสนอแนะ แนวทางในการจัดทำกฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารและการจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามการปฏิรูปการศึกษาที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ

๕.๔ กระทรวงศึกษาธิการ ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการวางแผนการบริหารและการจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามการปฏิรูปการศึกษาที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ

๖. กรอบแนวคิดในการวิจัย

๗. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารและจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อการปฏิรูปการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีวัตถุประสงค์ เพื่อดำเนินการศึกษาวิเคราะห์การบริหารและจัดระบบการศึกษาชาติเพื่อการจัดทำข้อเสนอการบริหาร และจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามการปฏิรูปการศึกษาที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ ดำเนินการจัดทำข้อเสนอการจัดให้มีกฎหมายเพื่อการบริหารและการพัฒนาระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามการปฏิรูปการศึกษาที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นต่อการพัฒนาการบริหารและจัดระบบการศึกษาไทย โดยมีวิธีการวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์สรุปได้ ดังนี้

๗.๑ การรวบรวมศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย

๑) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั้งหมด สภาพบริบท นโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ การจัดการศึกษา สภาพปัญหาในพื้นที่เมื่อมีการประกาศจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ผลการดำเนินการของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

๒) ศึกษาสภาพข้อเท็จจริงของการบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่ ที่ถูกกำหนดให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทั้ง ๑๐ เขตในประเทศไทย

๓) ศึกษาเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษา

๔) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและจัดระบบการศึกษา

๕) กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และจัดทำแผนดำเนินการที่ชัดเจนในทุกขั้นตอน

๗.๒ ดำเนินการพัฒนารูปแบบการบริหารและจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๑) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ทรงคุณวุฒิ นักการศึกษา นักบริหารการศึกษา นักกฎหมาย เรื่อง การกระจายอำนาจเกี่ยวกับรูปแบบและกฎหมายการศึกษา สำหรับใช้ในการบริหารจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล

๒) กลุ่มตัวอย่าง โดยทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เกี่ยวข้อง

๓) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

- (๑) ความมุ่งหมายของการบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
- (๒) หลักการบริหารและการจัดระบบการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
- (๓) ทรรศนะในการบริหารและการจัดระบบการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
- (๔) ลักษณะการบริหารและการจัดระบบการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
- (๕) กระบวนการบริหารและการจัดระบบการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
- (๖) ข้อเสนอแนะทางการจัดการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
- (๗) คุณภาพการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๔) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

๗.๓ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการประชุมกลุ่มย่อย (focus group discussion) จากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อคิดเห็นและข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบและกฎหมายการศึกษาสำหรับใช้ในการบริหารและจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การประชุมกลุ่มย่อย แบบมีโครงสร้างที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย

๗.๔ กำหนดแนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารและการจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และข้อเสนอการปรับปรุงกฎหมายการศึกษา กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) กำหนดแนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารและการจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามรูปแบบการบริหารและการจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่ได้จากการศึกษาวิจัย พร้อมทั้ง กำหนดข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายการศึกษา

๒) ตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารและการจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่ครอบคลุมทั้งประเทศ และข้อเสนอการปรับปรุงกฎหมายการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้อง

๗.๕ ร่างกฎหมายเพื่อการบริหารและการจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

- ๑) ศึกษาและยกร่างกฎหมายเพื่อการบริหารและการจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามแนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารและการจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายการศึกษาที่ได้จากการศึกษา
- ๒) จัดประชุมกลุ่มย่อยผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายการศึกษาเพื่อพิจารณาร่างกฎหมายเพื่อการบริหารและการจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
- ๓) จัดทำรายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ และเสนอร่างกฎหมาย

๘. สรุปผลการวิจัย

๘.๑ ความมุ่งหมายของการบริหารและจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

การบริหารและจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จะต้องดำเนินการปฏิบัติให้เกิดการพัฒนาทุกด้านไปพร้อมๆกัน ได้แก่

๑. ด้านผู้เรียน

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจะมีความต้องการทรัพยากรบุคคลที่มีคุณลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ดังนั้น การบริหารและจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจะต้องเป็นไปเพื่อสร้างคนที่มีคุณลักษณะเฉพาะ ประกอบด้วย

๑.๑ คุณลักษณะพื้นฐาน

คุณลักษณะพื้นฐานของบุคคลที่ทุกเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มีความต้องการเหมือนกัน คือ เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์อย่างรอบด้าน ได้แก่

๑) สุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง

สุขภาพร่างกายที่ดี หมายถึง สภาวะของร่างกายที่มีความสมบูรณ์ แข็งแรง เจริญเติบโตอย่างปกติ ระบบต่างๆ ของร่างกายสามารถทำงานได้เป็นปกติและมีประสิทธิภาพ ร่างกายมีความต้านทานโรคได้ดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บและความทุพพลภาพ ดังนั้น ผู้ที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงย่อมมีความสามารถในการทำงานได้ดีกว่าผู้ที่มีสุขภาพร่างกายอ่อนแอ จะเห็นว่า สุขภาพร่างกายมีความสัมพันธ์กับความสามารถและประสิทธิภาพในการทำงาน

๒) อารมณ์หรือสุขภาพจิตที่ดี

เป็นวิธีการที่คนเราแสดงปฏิกิริยาตอบโต้ในการปรับตัวให้เป็นที่ไปตามความต้องการของตัวเอง เพื่อนฝูงหรือสังคม หรือในการเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นแก่ตัวเอง และสุขภาพจิตยังเป็น

สิ่งที่กำหนดแบบของบุคลิกภาพของคนเราด้วย ดังนั้น ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดี จึงมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี โดยไม่ปล่อยให้เป็นไปตามอำนาจของสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ ได้ ทั้งในสถานการณ์ปกติและไม่ปกติ และสามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ มองโลกในแง่ดีหรือการคิดเชิงบวก มีความฉลาดทางอารมณ์

๓) จิตสาธารณะ

เป็นจิตสำนึกทางสังคมที่บุคคลรู้จักเอาใจใส่ เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวม ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงาม ดังนั้น ผู้ที่มีจิตสาธารณะ จึงเป็นบุคคลที่เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัวมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม จึงเป็นที่รักใคร่ของเพื่อนร่วมงานส่งผลให้การทำงานราบรื่น สำเร็จได้โดยง่าย

๔) ความเป็นเลิศตามศักยภาพหรืออัจฉริยภาพของตนเอง

การจัดการศึกษาจะต้องยึดศักยภาพหรืออัจฉริยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพเพื่อไปสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตนเอง เพราะบุคคลที่มีความเป็นเลิศในเรื่องใด ก็จะทำงานนั้นๆ ได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๕) มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ด้วยการใช้สติปัญญา

ปัญหาในการทำงาน ผู้ที่มีสติปัญญา มีความรู้ ความสามารถ และมีความฉลาดทางเชาวน์ปัญญา หรือมีความสามารถในการคิด การใช้เหตุผล การคำนวณ และการเชื่อมโยง ก็จะสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี การทำงานก็ราบรื่น ทำให้มีความสุขในการทำงาน คุณภาพชีวิตในการทำงานก็จะดีขึ้น

๖) มีจิตสำนึกรักและภาคภูมิใจในความเป็นไทย

บุคคลสามารถติดต่อสื่อสารกันผ่านทางโลกออนไลน์ ซึ่งจะมีสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อกลางให้บุคคลทั่วไปได้มีส่วนร่วมสร้างและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่างๆ ผ่านทางอินเทอร์เน็ต ที่เรียกว่า เครือข่ายสังคม ทำให้มีการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมของต่างชาติให้แก่คนไทย หากคนไทยมีความอ่อนแอทางวัฒนธรรม ในอนาคตก็จะมีวัฒนธรรมไทยเหลืออยู่อีกต่อไป ดังนั้น การจัดการศึกษาจะต้องให้ความสำคัญต่อการปลูกฝังจิตสำนึกรักและภาคภูมิใจในความเป็นไทย อนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยไว้อย่างเหนียวแน่น

๗) ยอมรับสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ผลมาจากการพัฒนาการติดต่อสื่อสาร การคมนาคมขนส่ง และเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เชื่อมโยงระหว่างปัจเจกบุคคล ชุมชน หน่วยงานธุรกิจและรัฐบาลทั่วทั้งโลก ทำให้คนไทยจำเป็นต้องติดต่อสื่อสารกับผู้คนทั่วโลก ที่มีขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันอย่างหลากหลาย ซึ่งการที่จะอยู่ร่วมกันเป็นพลโลกได้จะต้องมีความเข้าใจและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม

๘) มีความเป็นประชาธิปไตย

ทุกคนในสังคมจะต้องเคารพและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือกติกาทางสังคม ดังนั้นทุกคนในสังคมจะต้องรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง ยึดถือประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น หรือที่เรียกว่ามีความเป็นประชาธิปไตย โดยการนำหลักประชาธิปไตยมาใช้ในชีวิตประจำวันจนเป็นนิสัยหรือวิถีทางแห่งชีวิต

๙) มีคุณธรรมจริยธรรม

เด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังมีพฤติกรรมขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ขาดความซื่อสัตย์ และขาดความเสียสละ ซึ่งถือเป็นคุณธรรม จริยธรรมที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานทั้งสิ้น ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมต่างๆ เหล่านี้ให้แก่ผู้เรียนด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมยอมรับและถือปฏิบัติตามกฎ กติกา มารยาท ขนบธรรมเนียมและแบบแผนอันดีงามของสังคม รู้จักกาลเทศะ มีความพยายาม เอาใจใส่และตั้งใจ ปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายอย่างเต็มความสามารถ ด้วยความละเอียดรอบคอบ

๑๐) มีความสามารถทางด้านภาษาในการสื่อสาร

จะต้องมีการติดต่อทำธุรกิจกับทั้งคนไทยและคนต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

๑.๒ คุณลักษณะเฉพาะทางด้านความรู้และทักษะวิชาชีพ

การลงทุนทางด้านธุรกิจ การค้าหรือการลงทุนทางด้านอุตสาหกรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้น การจัดการศึกษาของแต่ละเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจึงมีความจำเป็นต้องมุ่งเน้นสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเฉพาะทางด้านความรู้และทักษะวิชาชีพตามความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้อย่างมีความสุข

๒. ด้านสังคม

ในการประกอบธุรกิจการค้าจะต้องก้าวทันโลก ทันสมัย ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยการเรียนรู้ผ่านสื่อ เทคโนโลยี สารสนเทศต่างๆ แต่ปัจจุบันนี้ คนไทยยังไม่มีความรู้ ใฝ่เรียน เท่าที่ควร ทำให้ขาดศักยภาพในการปรับตัวเพื่อรองรับสภาพการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเป็น การเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างกว้างขวาง เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างรวดเร็วและ ไร้ขอบเขต ไม่มีขีดจำกัด ดังนั้น การจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จึงจำเป็นต้องส่งเสริม ให้เกิดกระบวนการทางสังคมที่จะกระตุ้นให้คนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีความใฝ่รู้ และ พร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต ผ่านสื่อ เทคโนโลยี สารสนเทศ แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อสร้างความรู้ สร้างทักษะให้แก่ตนเอง

๓. ด้านสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ ในปัจจุบันยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของ ชุมชนและสถานประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้ สาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ ควรขึ้นอยู่กับบริบทและความต้องการของแต่ละเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งมีความแตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและการสนองตอบ ความต้องการของชุมชนและสถานประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควร เปิดโอกาสให้ชุมชนและสถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรและสาระการเรียนรู้

๘.๒ หลักการบริหารและจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

การจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษต้องยึดหลัก ดังนี้

๑. เป็นการศึกษาตลอดชีวิตที่มุ่งเน้นในการตอบสนองต่อความต้องการของสถานประกอบการ ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นสำคัญ มีการพัฒนาสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้อง กับบริบทและความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอย่างต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้สังคมและ สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

๒. มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาให้แก่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในการกำหนด นโยบาย ระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยไม่ขัดต่อ กฎหมาย

๓. เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่มีความพร้อมสามารถจัดการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งหรือ ทุกระดับ ตามเหมาะสมและความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๔. มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งการประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก ในทุกระดับและประเภทการศึกษา

๕. มีอิสระในการกำหนดหลักเกณฑ์และดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย

๘.๓ กระบวนการบริหารและจัดระบบการศึกษา

๑. ลักษณะการบริหารและจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

ในการบริหารและจัดระบบการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีความเป็นอิสระและคล่องตัว จึงควรมีกฎหมายหรือระเบียบรองรับการบริหารและจัดระบบการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพราะการบริหารและจัดระบบการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแต่ละเขต อาจมีความแตกต่างกัน โดยมีคณะกรรมการบริหารและจัดระบบการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นการเฉพาะ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาอย่างมีเอกภาพและเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของแต่ละเขต โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย สำหรับวาระการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการบริหารและจัดระบบการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของแต่ละเขต ให้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์และดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์การบริหารและจัดระบบการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอย่างเป็นทางการที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

๒. กระบวนการบริหารจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษควรมีอิสระในการกำหนดกระบวนการบริหารจัดการศึกษาภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ดังนี้

๒.๑ กำหนดนโยบายการศึกษาและวางแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและทิศทางการพัฒนาประเทศ

๒.๒ จัดตั้งองค์การบริหารจัดการศึกษาและสถานศึกษาที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

๒.๓ ออกกฎหมายหรือระเบียบการบริหารงานบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๒.๔ ตัดสินใจหรือวินิจฉัยสั่งการเกี่ยวกับการบริหารและจัดระบบการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย

๒.๕ ประสานความร่วมมือด้านการศึกษาด้านวิชาการกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในและต่างประเทศภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย

๒.๖ รายงานผลการบริหารจัดการศึกษาต่อเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด และกระทรวงศึกษาธิการ

๒.๗ บริหารงบประมาณทางการศึกษาตามกฎหมาย/ระเบียบ

๓. แนวทางการจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ควรมีแนวทางการจัดการศึกษา ดังนี้

๓.๑ จัดการศึกษาในระบบระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับ ทุกประเภทสำหรับผู้เรียนในสถานศึกษา จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับผู้เรียนนอกสถานศึกษา ตามความต้องการของสถานประกอบการ

๓.๒ จัดการศึกษาเพื่อผลิตผู้มีทักษะอาชีพ ไม่เน้นแรงงานไร้ฝีมือ

๓.๓ จัดการศึกษาเพื่อการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นสำคัญ

๓.๔ จัดการศึกษาสำหรับคนต่างชาติเฉพาะที่เข้า/ออกหรืออยู่ในประเทศอย่างถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น

๘.๔ คุณภาพการศึกษา

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษควรมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและสถานศึกษาร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษา แล้วดำเนินการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานการศึกษาที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและสถานศึกษากำหนดขึ้น เพราะเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจะมีการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากการจัดการศึกษาทั่วไป ดังนั้น จึงไม่ควรใช้มาตรฐานกลางไปประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๙. รูปแบบการบริหารและจัดระบบการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อการปฏิรูปการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

การบริหารจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษควรตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยกำหนดให้มีการจัดตั้งศูนย์การบริหารจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่เป็นองค์กรมหาชน ซึ่งมีสถานภาพเป็นนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ จะทำให้เกิดความคล่องตัว

ในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) และคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การจัดการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ควรมีระบบการศึกษาและแนวทางการจัดการศึกษาสอดคล้องหรือเป็นไปตามระบบการศึกษาและแนวทางการจัดการศึกษาของชาติ และควรมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการศึกษาภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย

เนื่องจาก คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ประกาศให้พื้นที่เพียงบางส่วนของจังหวัดเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทำให้ไม่มีสถาบันอาชีวศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาตั้งอยู่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งการจัดการศึกษาที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้จะต้องมีทุกระดับการศึกษา ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปจนถึงระดับอุดมศึกษา ดังนั้น จึงควรกำหนดให้จังหวัดที่ประกาศเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีพื้นที่ครอบคลุมทั้งจังหวัด โดยให้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาจัดตั้งองค์การมหาชน เรียกว่า ศูนย์การบริหารจัดการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (องค์การมหาชน) และให้มีที่ทำการอยู่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ นอกจากนี้ ควรให้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีสิทธิในการจัดการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับ ทุกประเภท ทุกรูปแบบ ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สำหรับการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั้น ให้คณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชนและกระทรวงศึกษาธิการร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชนเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งศูนย์การบริหารจัดการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (องค์การมหาชน)

ศูนย์การบริหารจัดการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (องค์การมหาชน) มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ ๑) บริหารจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและสถานประกอบการ ๒) กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและสถานประกอบการตามศักยภาพและโอกาสของแต่ละเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยคำนึงถึงความเชื่อมโยงสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ๓) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาในกำกับ ให้มีความสามารถในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและสถานประกอบการ ๔) ประสานความร่วมมือในการบริหารจัดการศึกษากับภาคีต่างๆ ทั้งหน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษาและภาคเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ให้เกิดการพัฒนาการศึกษาอย่างบูรณาการ โดยยึดหลักประชาธิปไตย ๕) กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานของหน่วยงานและสถานศึกษาในกำกับของศูนย์การบริหารจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวข้างต้น ต้องไม่เป็นการดำเนินการที่มุ่งแสวงหากำไรเป็นหลัก

ความมุ่งหมายและหลักการในการบริหารจัดการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มี ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านสังคม ด้านสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ โดยความมุ่งหมาย ด้านผู้เรียนมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพคนให้มีความสมบูรณ์อย่างรอบด้าน กล่าวคือ มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง มีสุขภาพจิตที่ดี มีน้ำใจให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยเหลือสังคมหรือมีจิตสาธารณะ มีความรู้ความสามารถและทักษะอาชีพ สำหรับนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ด้วยการใช้สติปัญญา มีจิตสำนึกรักและภาคภูมิใจในความเป็นไทย อนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ยอมรับสังคมพหุวัฒนธรรม มีคุณธรรมที่จำเป็นต่อการทำงาน ได้แก่ ความมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเสียสละ มีความเป็นประชาธิปไตย และต้องมีลักษณะทางจิตที่เป็นแรงขับให้มีความอดทน มุ่งมั่น พยายาม หรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตลอดจนมีความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาของประเทศเพื่อนบ้านที่จำเป็น สำหรับความมุ่งหมายด้านสังคม มุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อสร้างให้สังคมของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ส่วนความมุ่งหมายด้านสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้มีสาระการเรียนรู้ที่มุ่งตอบสนองต่อความต้องการของสถานประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมใหม่ๆ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

หลักการจัดการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั้น ให้ยึดการจัดการศึกษาตลอดชีวิตที่สามารถตอบสนองความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และนอกจากนี้ หลักการในการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จะต้องมีความเป็นอิสระ ซึ่งแต่ละเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอาจแตกต่างกัน มีอิสระในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาสำหรับใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษา มีอิสระในการกำหนดหลักเกณฑ์และดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามบริบทของแต่ละเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยคำนึงถึงสิทธิและโอกาสเสมอกันของบุคคลในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย สำหรับคนต่างชาตินั้น จะกระทำเฉพาะกรณีที่ย้ายถิ่นอาศัยอยู่ในประเทศอย่างถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น ทั้งนี้ ระบบการศึกษาของ

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจะต้องเป็นไปตามระบบการศึกษาของชาติ เพื่อให้การจัดการศึกษาของชาติ ความเป็นเอกภาพ

แนวการจัดการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษต้องยึดศักยภาพของผู้เรียน เป็นสำคัญโดยกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ สู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้และทักษะอาชีพ นอกจากนี้ ยังต้อง พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมควบคู่ไปด้วย โดยเฉพาะคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละและความเป็นประชาธิปไตย ตลอดจน การพัฒนา ลักษณะทางจิตที่มีความสำคัญต่อการทำงานคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ ต้องสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ส่วนกระบวนการ เรียนรู้ ต้องยึดศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมใหม่ๆ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และสถานศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ร่วมกันกำหนดหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท และทุกรูปแบบ โดยให้กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการกำหนดหลักสูตรการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

คณะกรรมการบริหารศูนย์การบริหารจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลการบริหารจัดการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยคำนึงถึง คุณภาพ ความเป็นอิสระ และความเป็นเลิศทางวิชาการและวิชาชีพ การกำหนดนโยบายการบริหาร จัดการศึกษา การให้ความเห็นชอบแผนการจัดการศึกษา การอนุมัติแผนการลงทุนและแผนการเงินใน การจัดการศึกษา การควบคุมดูแลการดำเนินงานและการบริหารงานของศูนย์การบริหารจัดการศึกษา ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและสถานศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ตลอดจน การออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศหรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ในเรื่อง การบริหารงานทั่วไป และการจัดแบ่งส่วนงาน ตลอดจน ขอบเขตหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว การบริหารงานบุคคล การบริหารและจัดการการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สิน รวมทั้ง การบัญชีและ การจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ การจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นแก่เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน

ให้สถานศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีสถานะเป็นนิติบุคคล โดยมี คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วย คณะกรรมการการศึกษา ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยตำแหน่ง ทั้งนี้

เพื่อความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ทั้งนี้ ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษา

ผู้อำนวยการศูนย์การบริหารจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มีหน้าที่บริหารกิจการของศูนย์การบริหารจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ของสำนักงาน ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติและประกาศของคณะกรรมการ และเป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่และลูกจ้างทุกตำแหน่ง เว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายใน ตลอดจนมีหน้าที่ในการเสนอเป้าหมาย แผนงานและโครงการต่อคณะกรรมการบริหารศูนย์การบริหารจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์การบริหารจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ บรรลุตามวัตถุประสงค์

ผู้บริหารสถานศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีหน้าที่บริหารกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติและประกาศของคณะกรรมการการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และเป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่และลูกจ้างทุกตำแหน่ง ตลอดจนมีหน้าที่ในการเสนอเป้าหมาย แผนงานและโครงการต่อคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ มีอำนาจในการเข้าร่วมการพิจารณาบรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ลด ตัดเงินเดือน หรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง ตลอดจน ให้เจ้าหน้าที่และลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารศูนย์การบริหารจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกำหนด วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติหรือประกาศที่คณะกรรมการบริหารศูนย์การบริหารจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกำหนด

ควรเปิดโอกาสให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น บริจาคเงินหรือทรัพยากรทางการศึกษาให้แก่ศูนย์การบริหารจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และสถานศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และเพื่อเป็นการจูงใจให้มีผู้บริจาคเงินให้แก่ศูนย์การบริหารจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและสถานศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๑๐. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีข้อค้นพบสำคัญที่จะนำไปสู่ข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑.๑ พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์การบริหารจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ... จะถูกกำหนดเป็นนโยบายสาธารณะ (Policy Formulation) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

๑.๒ หลังจากที่มีผลบังคับใช้แล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน ส่วนราชการ และสถานประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์การบริหารจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (องค์การมหาชน)

๑.๓ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation) ว่า มีปัญหา อุปสรรค ประการใด เพื่อจะได้นำข้อมูลดังกล่าวไปปรับปรุงให้การนำนโยบายการจัดตั้งศูนย์การบริหารจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (องค์การมหาชน) ไปสู่การปฏิบัติ ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล

๒. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๒.๑ ควรวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๒.๒ ควรวิจัยเชิงทดลองในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาลักษณะโครงการนำร่องการบริหารจัดการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบองค์การมหาชน

เอกสารอ้างอิง

- กมล สุดประเสริฐ และสุนทร สุนันท์ชัย. (๒๕๔๒) การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา **ขั้นพื้นฐานของประเทศต่างๆ**. รายงานวิจัยนำเสนอสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกามนตรี.
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (๒๕๓๘) การศึกษาตลอดชีวิต : การศึกษาของคนไทยในยุคโลกาภิวัตน์. (พิมพ์ครั้งที่ ๒) กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (๒๕๔๔) แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา. (เอกสารอัดสำเนา).
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (๒๕๕๘). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น.
- กาญจนา วัฒนสุนทร. (๒๕๕๑) การจัดการศึกษาท้องถิ่นแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- จรรยาตรี มาติลกโกวิท และคณะ. (๒๕๕๓). การจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อส่งเสริมความเป็น **ประชาธิปไตย**. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการวิจัยและพัฒนา รัฐสภา.
- ฉันทนา จันทร์บรรจง. (๒๕๔๐) รายงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : อรรถพลการพิมพ์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (๒๕๔๑) การใช้ทรัพยากรสื่อสารของชาติด้านโทรคมนาคมเพื่อการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : บริษัท ที.พี.พรินท์ จำกัด.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร.(๒๕๔๔) การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม.
- ถวิล มาตรเยี่ยม. (๒๕๔๕) การปฏิรูปการศึกษา:โรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ SBM. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- ดำรง แสงกวีเลิศ และนนธิกา ทั้งสุพานิช. (๒๕๔๕). **เขตเศรษฐกิจพิเศษ : แนวคิดใหม่ในการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ**. วารสารเศรษฐกิจและสังคม, ปีที่ ๓๙ (๒) ๔๒-๔๓.
- ธรรมโรส โชติคุณุชร. (๒๕๓๖) **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธงชัย สันติวงษ์. (๒๕๓๕) **องค์การและการบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ธีระ รุญเจริญ. (๒๕๒๑) การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นิภา วรณรักษ์. (๒๕๔๑) การดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปสถานศึกษา : ศึกษากรณีโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง . วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประเวศ วะสี. (๒๕๔๒) รายงานการปฏิรูปการศึกษาในประเทศฝรั่งเศส สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพฯ : บริษัท ที.พี.พรินท์ จำกัด.

พิณสุดา สิริธรงค์ศรี.(๒๕๕๖). รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, และวิบูลย์ ไตวณะบุตร. (๒๕๔๒). หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

รุ่ง แก้วแดง. (๒๕๔๑) ปฏิวัติการศึกษาไทย กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.

วิทยากร เชียงกุล. (๒๕๔๒) รายงานสภาวะการศึกษาไทยปี ๒๕๔๑ : วิฤติและโอกาสในการปฏิรูป การศึกษาและสังคมไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพฯ : อัมรินทร์ พรินต์ติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	พัชรนันท์ เกียรติบัณฑิต เกิดวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๐๖ อายุ ๕๔ ปี
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักวิชาการศึกษาคำานฤการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งนักวิชาการศึกษาเชี่ยวชาญ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๗ ปฏิบัติหน้าที่รองศึกษาธิการภาค ๑๖
สถานที่ทำงาน	สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ ถนนอุตรกิจ อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ๕๗๐๐๐ โทร/โทรสาร ๐๕๓ ๗๑๙๙๑๖ มือถือ ๐๘๑ ๘๕๕ ๔๓๙๙ e-Mail : kpn559@hotmail.com
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ คณะครุศาสตร์ วิชาเอกภาษาอังกฤษ ปีที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๙ ปริญญาโท พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พบ.ม.) คณะพัฒนาสังคม วิชาเอกการวางแผนและวิเคราะห์ทางสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ปีที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๗
ผลงานวิจัย	- รูปแบบการพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพระบบการตรวจราชการของ กระทรวงศึกษาธิการ เขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ โดยใช้รูปแบบเครือข่าย การมีส่วนร่วม สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ ๒ (พิษณุโลก) - แนวคิดการพัฒนามาตรการประหยัดพลังงาน : ศึกษากรณีความคิดเห็นของ ข้าราชการทุกสังกัดในสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา ๑๒ (ชลบุรี)

ที่ปรึกษางานวิจัย

ดร.พิธาน พันทอง

ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
เขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘

ดร.ปัทมา วีระวานิช

ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
เขตตรวจราชการที่ ๑๕ และ ๑๖

ดร.สวัสดี ภูทอง

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

นายสุรชัย เมืองเหลือ

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสถานศึกษา

